

DAVID LEVY

PRAKTYCZNA OPIEKA DIABETOLOGICZNA

Redakcja naukowa tłumaczenia
WALDEMAR KARNAFEL

Wydawnictwo
Lekarskie
PZWL

DAVID LEVY MD FRCP

PRAKTYCZNA OPIEKA DIABETOLOGICZNA

Redakcja naukowa tłumaczenia

prof. dr hab. n. med. WALDEMAR KARNAFEL

Z języka angielskiego tłumaczyła

dr n. med. EWA JANECKO-SOSNOWSKA

Wydawnictwo
Lekarskie
PZWL

Spis treści

Przedmowa do wydania polskiego XI

Przedmowa XIII

Liczby, przeliczenia i tabele I

Rozdział 1. Klasyfikacja i rozpoznanie 7

Główne zagadnienia 7

Wstęp 7

Klasyfikacja 9

Rozpoznanie cukrzycy u niecieężarnych dorosłych 21

IGT i badania kliniczne w zapobieganiu progresji IGT do cukrzycy 25

Badania przesiewowe w kierunku cukrzycy 28

Zapobieganie cukrzycy typu 2 28

Piśmiennictwo 29

Literatura uzupełniająca 31

Rozdział 2. Cukrzyca w izbie przyjęć 33

Główne zagadnienia 33

Wstęp 33

I hiperglikemiczne stany nagłe: cukrzycowa kwasica ketonowa i stan hiperglikemiczno-hipermolalny 34

Leczenie chorego ze świeżymi objawami cukrzycy typu 1 w dobrym stanie klinicznym 36

Czynniki przyspieszające 37

Ketony w DKA (ryc. 2.1) 38

Oddział intensywnej terapii? 39

Diagnostyka 40

Leczenie 41

Obserwacja 47

I hipoglikemia 50

Ostry zespół stopy cukrzycowej 59

Piśmiennictwo 60

Literatura uzupełniająca 62

Rozdział 3. Leczenie cukrzycy w warunkach szpitalnych 63

Główne zagadnienia 63

Wstęp 63

Ostre zespoły wieńcowe (świeży zawał mięśnia sercowego z uniesieniem odcinka ST, bez uniesienia odcinka ST i niestabilna choroba wieńcowa)	65
Migotanie przedsionków	72
Chorzy na oddziale intensywnej terapii	72
Chorzy niebędący w stanie krytycznym	72
Udar mózgu	74
Żywienie dojelitowe (sonda nosowo-żołądkowa, przezskórna gastrostomia endoskopowa)	74
Leczenie glikokortykosteroidami	75
Rutynowe badania przesiewowe u chorych hospitalizowanych	76
Leczenie w okresie okołoperacyjnym	78
Piśmiennictwo	82
Literatura uzupełniająca	84

Rozdział 4. Cukrzyca typu 1: leczenie insuliną 85

Główne zagadnienia	85
Wstęp	85
Całkowite dobowe zapotrzebowanie na insulinę	87
Cele glikemii w cukrzycy typu 1	87
Rodzaje insuliny	88
Przepisywanie insuliny	90
Preparaty insuliny (tab. 4.1)	90
Podawanie insuliny metodą baza-bolus/wielokrotnych wstrzyknięć	94
Mieszanki dwufazowe (o ustalonym składzie)	95
Leczenie osobistą pompą insulinową (CSII)	96
Zestawienie praktycznych wskazówek w przypadku problemu z kontrolą stężenia glukozy we krwi	99
Ciągle monitorowanie glukozy (CGM)	100
Nowe odkrycia	104
Piśmiennictwo	104
Literatura uzupełniająca	105

Rozdział 5. Cukrzyca typu 2: wprowadzenie ogólne 106

Główne zagadnienia	106
Wstęp: cukrzyca typu 2 jako choroba postępująca	106
Podejście ogólne do chorego ze świeżo rozpoznana cukrzycą typu 2	109
Interwencja dotycząca stylu życia: dieta i wysiłek fizyczny	111
Farmakoterapia cukrzycy typu 2	117
Piśmiennictwo	125
Literatura uzupełniająca	127

Rozdział 6. Cukrzyca typu 2: farmakologiczne leczenie hiperglikemii 129

Główne zagadnienia	129
Wstęp	130
Metformina (<i>British National Formulary</i> , ustęp 6.1.2.2)	131
Pochodne sulfonylomocznika i meglitynidy (regulatory doposilkowego wydzielania insuliny) (<i>British National Formulary</i> , ustęp 6.1.2.1)	136
Tiazolidynediony (glitazony) (<i>British National Formulary</i> , ustęp 6.1.2.3)	141

Inhibitory α -glukozydazy (<i>British National Formulary</i> , ustęp 6.1.2.3)	146
Leki działające na układ inkrzynowy (oś jelitowo-wyspowa; ryc. 6.2)	147
Inhibitory DPP-4 (gliptyny) (<i>British National Formulary</i> , ustęp 6.1.2.3)	155
Pramlintyd	156
Skojarzone leczenie bez insuliny	157
Leczenie insuliną cukrzycy typu 2	158
Nowe odkrycia	170
Piśmiennictwo	171
Literatura uzupełniająca	173

Rozdział 7. Zakażenia w cukrzycy 174

Główne zagadnienia	174
Wstęp	174
Rodzaje zakażeń	175
Zakażenia układu oddechowego	176
Zakażenia pooperacyjne	177
Zakażenia układu moczowego (<i>British National Formulary</i> , ustęp 5.1.13)	178
Zakażenia jamy brzusznej	182
Zakażenia tkanek miękkich	182
Zakażenia stopy cukrzycowej (zob. też rozdział 10)	184
Rzadkie zakażenia charakterystyczne dla cukrzycy	189
Piśmiennictwo	191
Literatura uzupełniająca	191

Rozdział 8. Cukrzycowa choroba nerek 192

Główne zagadnienia	192
Przegląd cukrzycowej choroby nerek	193
Obliczanie wydalania albumin w moczu	199
Leczenie mikroalbuminurii	203
Leczenie nefropatii cukrzycowej	207
Inne problemy leczenia nefropatii cukrzycowej	212
Leczenie nerkozastępcze	218
Przeszczepianie trzustki, nerki i trzustki oraz wysp trzustkowych	219
Piśmiennictwo	221
Literatura uzupełniająca	222

Rozdział 9. Cukrzyca i narząd wzroku 223

Główne zagadnienia	223
Wstęp	224
Retinopatia w cukrzycy typu 1	225
Retinopatia w cukrzycy typu 2	226
Klasyfikacja retinopatii	226
Nieproliferacyjna retinopatia cukrzycowa	227
Retinopatia przedproliferacyjna	232
Retinopatia proliferacyjna	232
Makulopatia	233
Zaawansowana cukrzycowa choroba oczu	234
Zaćma	235

Niedrożność naczyń siatkówki	236
Nowe odkrycia	237
Piśmiennictwo	238
Literatura uzupełniająca	238

Rozdział 10. Neuropatia cukrzycowa 240

Główne zagadnienia	240
Wstęp	240
Rozpoznanie neuropatii	241
Leczenie polineuropatii cukrzycowej	246
Owrzodzenie stopy	248
Osteoneuroartropatia Charcota	255
Bolesna neuropatia cukrzycowa	257
Inne zespoły neuropatii bólowej w cukrzycy	260
Mononeuropatie i inne zespoły ogniskowe	263
Neuropatia autonomiczna	265
Piśmiennictwo	272
Literatura uzupełniająca	274

Rozdział 11. Nadciśnienie tętnicze 275

Główne zagadnienia	275
Wstęp	275
Progi i cele leczenia	280
Leczenie	280
Pomiar ciśnienia tętniczego	284
Leczenie farmakologiczne: charakterystyka ogólna	288
Preferowane leczenie: blokada angiotensyny	294
Blokery receptora angiotensyny (tab. 11.4)	299
Blokery kanału wapniowego	300
β-adrenolityki (<i>British National Formulary</i> , ustęp 2.4)	302
Leki moczopędne	304
Inne leki	308
Nadciśnienie odporne	308
Piśmiennictwo	313
Literatura uzupełniająca	314

Rozdział 12. Lipidy 316

Główne zagadnienia	316
Wstęp	317
Lipidy w cukrzycy typu 1	317
Lipidy w cukrzycy typu 2	318
Zwiększone ryzyko sercowe w cukrzycy typu 2 i przewartościowanie koncepcji „ekwiwalent wieńcowy”	319
Profile lipidowe w źle kontrolowanej cukrzycy i efekty intensywnego leczenia glikemii	320
Badania przesiewowe w kierunku wtórnych przyczyn hiperlipidemii	322
Pierwszorzędowy cel terapeutyczny: cholesterol frakcji LDL	324
Leczenie	327

Cieška hipertriglicydemia (ramka 12.3)	344
Piśmiennictwo	346
Literatura uzupełniająca	347
Rozdział 13. Psychologiczne aspekty cukrzycy	348
Główne zagadnienia	348
Wstęp	349
Cukrzyca typu 1	349
Cukrzyca typu 2	355
Piśmiennictwo	359
Literatura uzupełniająca	360
Skorowidz	361